

Gribende beretninger fra Europas glemte krig

Matilde Kimer skriver gribende fra krigen i Ukraine. I en ny bog samler hun indtrykkene fra sit arbejde som korrespondent i det sønderrevne land

Af Jens Malling

Det vrimler med psykopatiske separatistledere, højreekstreme soldater, eksplosioner, angst og heltemod i Matilde Kimers nye bog om den igangværende tragedie i Ukraine.

DR's kendte korrespondent har foretaget et væld af reportagerejser til det krigshærgede land for tv-kanalen, siden konflikten brød ud i slutningen af 2013.

Med *Krigen indeni* samler hun nu op. Resultatet er en omfattende dokumentation fortalt dybt personligt. Samtidig gør DR-journalisten sit for at fastholde opmærksomheden på denne mere og mere glemte europæiske krig.

Til trods for vigende interesse i vestlige medier koster kampene menneskeliv stort set hver dag. Epicenteret i stormagtskonflikten mellem Rusland og Vesten ligger stadig på fronten i Donbass.

Matilde Kimer koncentrerer sig dog på de 320 sider ikke om en dyberegående geopolitisk analyse af den sørgelige udvikling i Ukraine – her kan danske læsere med fordel benytte Jens Jørgen Nielsens kritiske *Ukraine i spændingsfeltet* fra tidligere i år. Til at lægge det fokus er hendes materiale fra slagmarken simpelthen for godt.

Forståeligt nok trækker Kimer hellere på interviews med den brede vifte af aktører, hun selv har mødt, mens begivenhederne udspillede sig:

Mennesker, der indtager vidt

forskellige synspunkter og roller i krigen. Snart er forfatteren på den ene side af frontlinjen blandt de russiskstøttede separatister, snart på den anden side hos de ukrainske regeringsstyrker, som bakkes op af EU og USA.

Overalt gør hun flittigt brug af egne oplevelser og betragtninger. En passage om en gammel mand, der forsøger at hente sin sårede søn ud af ragnarokket i Debaltsevo, hvor en massakre på de ukrainske soldater finder sted, gør særligt indtryk.

Velvidende at han ikke kan forvente nogen hjælp fra myndighederne, prøver han selv at tage affære. Han henvender sig til en delingsfører ved det sidste checkpoint. Kimer beskriver episoden:

»Manden foldede et kort ud og pegede på en sort prik, han havde tegnet. 'Han er dér, min søn.' To dage tidligere havde sønnen ringet til ham og stønet ind i røret, at hans ene ben var sprængt i stykker. Han opgav gps-koordinaterne til stedet, hvor han gemte sig. Faren ringede gentagne gange til forsvarsministeriet, der ingenting vidste, og faren tog sagen i egen hånd. Rejste den lange vej fra sit hjem i det centrale Ukraine til Artjomovsk med tog, hvorefter han vandrede 25 kilometer over frostkoldede marker ned mod Debaltsevo. I to dage havde han forsøgt at komme tættere på, men var blevet bremsset ved checkpointet, fordi kampene ville være selvmorderiske at begive sig ind i.«

»Jeg skal finde min søn,« gentog den gamle mand, og først nu

opdagede vi, at han trak en gammel trækælk bag sig.«

Udover at situationen i Ukraine har karakter af borgerkrig, hentyder bogens titel til den krig, de tre hovedpersoner – soldaten Bogdan, volontøren Anna samt den danske journalist Matilde Kimer – hver især kæmper med sig selv.

Hvad er rigtigt, og hvad er forkert? Hvad er mod, og hvad er dumdristighed? Hvad er ansvar, og hvad er ansvarsløshed? Hvad er egoisme, og hvad er selvopofrelse?

Med dødsforagt og empati

Kampene eskaleres. Bogdan, Anna og Matilde Kimer hvirvles længere og længere ind i krigens malstrøm og perverse logik.

Undervejs over siderne står det klart, hvor personlig konflikten i Ukraine bliver for Matilde Kimer, selvom hun er udlænding

De svar, de finder, og de valg, de tager, får alvorlige følger for dem selv og deres nærmeste. Undervejs over siderne står det klart, hvor personlig konflikten i Ukraine bliver for Matilde Kimer, selvom hun er udlænding. Tragedien i landet truer med at komme til at fylde alt for den engagerede journalist.

Flere gange sætter hun livet på spil under nogle af de allerblodigste slag – Slavjansk i maj 2014, Ilovajsk i august 2014 og Debaltsevo i januar 2015. Ofte synes det tilfældigt, at hun er i live bagefter og i stand til at berette om kampene for DR's seere og bogens læsere.

Iblandet betydelige mængder indlevelse, tålmodighed og evne for empati, samt den fordel, det må være at have en stor medieorganisation som DR i ryggen, gør reporterens dødsforagt hende i stand til at skrive en vigtig sammenfatning af situationen på Europas østfront.

Matilde Kimer har tydeligvis brugt mange timer med Bogdan og Anna. Læseren får et detaljeret indblik i deres personlighed og bevæggrunde.

Hovedpersonerne gør noget – de handler. Karaktererne udvikler sig og driver bogen fremad. *Krigen indeni* viger ikke tilbage for at beskrive konsekvenserne for de civile, som tilfældigvis bor der, hvor granaterne slår ned. Men bogen blotlægger i højere grad og på flere planer konsekvenserne for dem, som beslutter sig for at kæmpe.

kultur@information.dk

'Krigen indeni – skæbnefortællinger fra revolutionen i Ukraine'. Matilde Kimer. Politikens Forlag, 320 sider

Brinkmann. Og tilføjer, at »dette er det højeste gode. Vi bør øve os i at gentage denne sætning«.

Det gør Brinkmann så mange gange selv gennem bogens 200 sider. Han anviser gennem pædagogiske introduktioner til kanoniske tænkere, hvordan 'det gode', 'værdigheden', 'løftet', 'selvet', 'sandheden', 'ansvaret', 'kærligheden', 'tilgivelsen', 'friheden' og 'døden' kan fungere som ståsteder. Og tilføjer, at læserne selv kan fortsætte listen.

Ståsteder er skrevet til et samfund præget af markedet, konkurrencestaten og optimeringskulturen. Den skriver på konsekvenser af politik og økonomi, men den leverer ikke politiske handlinger eller systemkritik. Det er ikke en politisk bog. Tværtimod.

Den er opbyggelig ved at minde om oaser i tilværelsen udpeget af filosoffer, hvor man som menneske kan træde ud af meningsglemslen.

Der er store ord om det hele og mange banaliteter i bogen, men det er måske en pointe, fordi Brinkmann vil minde os om noget, vi godt ved i forvejen. Det er ikke stor tænkning, men det er en sympatisk bog, som vil menneskene det bedste.

Brinkmann postulerer et forfald, som er overdrevet, og han gør verden mere flad, end den er.

Men man behøver ikke abonnere på den store konstruktion om den enestående meningsglemsel og den altgennemtrængende instrumentaliserings for at se meningen med en bog, som viser nyt-tænkningens veje og minder os om alt det, der er større end vores egen udvikling.

rune@information.dk

Svend Brinkmann: *'Ståsteder. 10 gamle ideer til en ny verden'*. 200 sider, 250 kr. Gyldendal Business

Litteratur

Ons. d. 12. okt. kl. 19-20.30

Information

Samtidssagaer

Vi går helt tæt på de historiske begivenheder, når vi sammen med den islandske forfatter Einar Kárason, forfatter, oversætter og tidligere lektor Jon Høyer samt Informations Erik Skyum-Nielsen sætter fokus på samtidssagaer.

Arrangementet foregår i Informations kantine

Pris 75 kr. (150 kr. for ikke-abonnenter, gratis for studerende)

Læs mere og køb billet på butik.information.dk